als straks de schadelijke gevolgen uitkomen. Doch ook al heeft men de omgeving van zijn kinderen tot op zekere hoogte in de hand, toch heeft men dat nooit geheel. Broeders en zusters moeten saâmleven en saâmopgroeien, en zelfs de invloed van broeders en zusters, vooral van de oudere op de jongere is zoo ongemeen groot. Voorts is niet te ontkomen aan den invloed van wie in onze woning als dienstboden optreden, al mocht waarlijk bij het huren van dienstboden wel iets meer dan gemeenlijk geschiedt, om de kinderen gedacht worden. Buiten onze omgeving in engeren zin om, valt ook te rekenen met de omgeving van familieleden, van vrienden, van kennissen, van werkvolk op den winkel, en zooveel meer. Voorts is hier vooral van gewicht, de omgeving die een kind zich zelf kiest, onder de jongens en meisjes met wie het omgaat, met zijn schoolmakkers en speelgenooten. En eindelijk komt bij die omgeving zeker niet het minst in aanmerking, de omgeving van de kerk waartoe het kind door zijn doop behoort. Van alle deze samenstellende deelen van zijn omgeving, gaat op het kind invloed uit; een invloed soms zoo sterk, dat niet zelden de vrucht der opvoeding er geheel door gewijzigd wordt.

Ook hier nu geldt het, dat alle deze invloeden, die van deze zeer onderscheiden personen uit onze omgeving op ons uitgaan, zoowel ten goede als ten kwade kunnen werken. Er zijn oudere zusters en broeders die de jongere zegenen, er zijn er die ze verderven. Er zijn familieleden die het kind goed, er zijn er die het kind kwaad doen. Vrienden, kennissen, en ook dienstboden kunnen ons opheffen, maar ook verlagen. Kameraden en speelmakkers kunnen ons van het kwade aftrekken, maar ook naar het booze lokken. En ook de kerk waartoe we behooren, kan het heilige in ons ondermijnen, of ook het heilige in ons sterken. Het is steeds de mogelijkheid van een tweeledige uitwerking, die ons doet zinken of ons opheft. Is het nu dat uw lot viel in een omgeving, die op alle manier invloed *ten goede* op u uitoefende, om u tot ernst te stemmen, u zin voor het heilige te geven, degelijkheid van karakter in u aan te kweeken, en uw geest te richten op wat liefelijk is en wél luidt, dan is u hierin een ongemeen groot voorrecht geschonken, en dat boven zoo menig ander, die uit zijn omgeving allerlei gif inzoog, door die omgeving verslapt werd in zijn innerlijk wezen, en zijn zinlijke, lage natuur er door voelde prikkelen. En wie nagaat, hoe één enkel verkeerd persoon in onze omgeving voor ons de duivel kan worden, die het booze in ons tot ontwikkeling brengt, die zal hoog met ons de genade onzes Gods roemen, zoo we voor deze demonen der verzoeking in onze omgeving werden bewaard. Waarom dit over andere *anders* beschoren werd, valt voor ons niet te doorzien; dat is evenals bij onze herkomst en bij onze opvoeding het ondoorgrondelijk mysterie van Gods vrijmacht. Maar een iegelijk, die dankend roemen mag, dat van kindsbeen af ook zijn omgeving ten goede op hem gewerkt heeft, kan hierin niet anders zien dan een zeer uitnemende gift van Gods gemeene gratie, waardoor straks, ook bij en in de bekeering, de vrucht zoo rijk kan zijn. En ook hier is er geen twijfel, of deze gift van Gods goedertierenheid behoort wel terdege tot de gemeene gratie, en *niet* tot de particuliere genade. Immers ook hier is het vaste kenteeken; want broeders of zusters die in dezelfde omgeving met ons opgroeiden, en dus hetzelfde voorrecht genoten, kunnen toch eindigen met den nek te verharden en te kiezen tegen den Heere.

Toch moet deze beschikking van onzen God over ons nog onder een ander oogpunt worden beschouwd. Niet alleen toch dat hetgeen waarop we wezen *vrucht* der gemeene gratie is, maar het is tevens *zelf* gemeene gratie. Wat we hiermede bedoelen is dit. Het is niet alleen een vrucht van de gemeene gratie die God in anderen werkte, maar het is tevens het middel waardoor de gemeene gratie in onszelven werkt. De zielkundige werking der gemeene gratie is in Gods Woord *niet* voor ons ontleed. Hoe het in den mensch toegaat, als God de drift der zonde, die jaagt naar de voleinding der boosheid, stuit en in haar werking verzwakt en tegenhoudt, kunnen we slechts bij benadering gissen. Maar zoo uiterst moeilijk als het voor ons is, om ons van deze verborgen werking, die God in ons hart werkt, een heldere voorstelling te maken, wat we zeer goed begrijpen kunnen, is dat God om de ontwikkeling der zonde in ons tegen te gaan, en haar als we zoo zeggen mogen, terug te dringen, invloeden gebruikt, die van buiten op ons werken. Het vuur kan gevoed, en dus versterkt worden door brandbare stof, die ge er meê in aanraking brengt, maar het kan ook getemperd worden door onthouding van zuurstof en brandstof, zelfs gebluscht worden door water of stikstof. Niets geeft u hier dan ook een zoo duidelijk beeld als hetgeen ge waarneemt bij een ernstigen brand. Eerst slaat de vlam uit, maar dan wordt de vlam uitgebluscht. Intusschen is daarom het vuur nog volstrekt niet vernietigd. Onder de met water gedrenkte oppervlakte gloeit en smeult de brandende massa nog altijd voort. Roert ge er in met staak of stang, dan slaat terstond de vlam weer uit, en moet er weer water op gespoten. En al naar gelang er weer zuurstof bij komt of de zuurstof van de lucht er van geweerd wordt, vlamt het vuur op of smeult het alleen inwendig. En zoo nu ook is het met ons hart. De vuurgloed der zonde zit er in, en slaat uit of wordt ingehouden, al naar gelang van hetgeen onze omgeving er op werken doet. Is dat stikstof, dan wordt de zonde onderdrukt, is dat zuurstof dan vlamt de zonde in ons weer op. En juist naarmate het eene of het andere plaats grijpt, werkt in ons, of werkt niet de gemeene gratie. Geheel afgescheiden ook van de mystieke werking in ons hart, die de voleinding der zonde tegenhoudt, werkt de gemeene gratie ook door de uitwendige invloeden, die uit herkomst en geboorte, uit opvoeding en omgeving ons toekomen; en mag het nu zoo zijn, dat deze gezamenlijke invloeden op uw persoon ten goede werkten, dan hebt ge ook in alle deze dingen *middelen* te zien, waarvan God zich bedient, om de zonde in u ten onder te houden. Die *middelen* zijn dan de *vrucht* van de gemeene gratie die in uw voorouders, ouders, en omgeving werkte, maar tevens zijn ze zelve de instrumenten, waarvan God zich bedient, om door gemeene gratie de zonde te stuiten en te temmen in u.

„Op den dag uws broeders".

> Toen zoudt gij niet gezien hebben op den dag uws broeders, den dag zijner vervreemding; noch u verblijd hebben over de kinderen van Juda, ten dage huns ondergangs; noch uwen mond groot gemaakt hebben, ten dage der benauwdheid.
> Obadja vs. 12.

Jakob en Ezau waren ééns mans zonen, maar tegen elkaar ingaande, en in Israël èn Edom tot twee elkaar benijdende en bestrijdende volken ontwikkeld.

Toen nu Israël onder het juk van Babylon doorging, en het volk in smadelijke ballingschap uittoog, was Edom uit zijn schuilhoek op komen zetten, om het gejaagde en benauwde Israël in zijn diepe vernedering te hoonen, te kwellen, en, in het aangezicht van Israëls vijand, over Israëls hartverscheurend lijden op te springen van leedvermaak.

Hierin bezondigde zich Edom; en het is daarom dat diezelfde God, die van Isaaks profetische lippen niet alleen Jakob, maar ook Ezau gezegend had, thans zijn profeet Obadja het woord der wrake over Edom liet opnemen, zeggende:

„Zal het niet zijn, spreekt Jehova, dat Ik de wijzen uit Edom,
„Dat Ik het verstand uit het gebergte Ezau's zal doen vergaan?
„Ook zullen uw helden vertsaagd zijn, o Theman,
„Opdat uit Ezau een ieder door moord worde uitgeroeid.
„Om den gruwel begaan aan uw broeder Jakob
„Zal schaamte u overdekken,
„En gij zult uitgeroeid worden in eeuwigheid.
„Want ten dage toen gij van verre stondt en 't aanzaagt
„Toen de uitlander Jakobs heir gevangennam,
„En toen de vreemde krijger zijn poorten binnentrok
„En men over Jeruzalem het lot wierp,
„Hebt gij, o Ezau, u met dien vijand vermengd.
„Dit was uw misdaad,
„Want ge mocht niet met nijdig genot gezien hebben op den dag uws broeders.
„Noch u verblijd hebben over Juda ten dage zijns ondergangs.
„Noch uw mond groot gemaakt hebben ten dage van Israëls benauwdheid."

En het edeler besef in elk menschenhart beaamt dit.

De broederband mag nooit verloochend, omdat God zelf dien in ons levensbloed gelegd heeft.

En wat ook den broeder van den broeder verdeele, tegenover den werderpartijder, die aan beiden gemeen is, voegt de hulpe van de *broedertrouw*, en mag nooit de *broedernijd* in ons ontvlammen.

Geldt dit voor den broederband *des bloeds*, hoeveel sterker gaat dan die eisch niet door bij den broederband *naar den geest*.

Een hand die zich verengt of verbreedt, al naar gelang van den wederpartijder, die de hand aan ons wil slaan.

Tegenover de Heidensche macht of tegenover den Islam, staat al wat *gedoopt* is in Jezus' naam, als tot éénzelfde Christenheid behoorend, ter kruistocht gereed.

Tegenover de macht van afval en ongeloof van mensch- of staatsvergoding trekt al wie nog aan de belijdenis van „God Almachtig in zijn majesteit," vasthoudt, één lijn.

Tegenover elke poging van Roomsche zijde, om haar aloude macht over ons weer tot heerschappij te brengen, vereenigt zich de Luthersche, de Calvinist en de Dooper.

En zoo ook tegenover de geestelijke machten in ons land, die de met heilig martelaarsbloed bezegelde Gereformeerde belijdenis ten onder willen houden, waakt op uit elken kring al wie de belijdenis der vaderen nog lief heeft.

Althans zoo *moest* het zijn.

Aldus eischt het én het Woord van God én de uitspraak van ons menschelijk gevoel én onze menschelijke rede.

De broederband mag nimmer verloochend worden; de *geestelijke* broederband wel allerminst.

Daarom was het zoo pijnlijk, dat beide malen toen de wederpartijder hier te lande Gereformeerde broederen te lijf ging, hen vervolgde, uitbande en ontzette, tal van medebelijders der Gereformeerde waarheid als Ezau hebben gedaan.

Gij zoudt, aldus roept Obadja het schuldige Edom toe,

Gij zoudt niet gezien hebben op den dag uws broeders,
Noch ter poorte mijns volks zijn ingegaan ten dage zijns verderfs,
Noch gezien hebben, ook gij, op zijn kwaad,
Noch uw handen uitgestrekt hebben aan zijn heir,
Noch gestaan hebben op de wegscheiding, om zijn ontkomenen uit te roeien,
Noch zijn overgeblevenen overgeleverd hebben
Ten dage zijner benauwdheid.

En toch soortgelijk kwaad is ook onder ons gezien. God zij dank, niet bij allen. Er waren er ook teederder van conscientie.

Maar velen waren ze toch, die mêe opspeurden, mee vervolgden, mêe uitbanden, en mêe ontzet hebben, en sinds gretig elk gerucht, ook het *valsch* gerucht opnamen van ons kwaad.

Dit *moest* krenken, dit *moest* de ziel kwellen, dit *moest* zeer doen; want het was voor hen, als bij Ezau, verloochening van den broederband.

Met de macht van het „Babel der verwarring" tegen zijn geestelijke broederen saamspannen.

En toch niet dat geleden leed, niet die doorgestane zielepijn is hier hoofdzaak. Hoofdzaak is hier, dat eene van Gods diepstliggende ordinantiën er door vertreden werd. En dat er een giftig iets werken ging, dat God oordeelt door zijn zeggen: *Gij zoudt niet gezien hebben op den dag uws broeders.*

Waartoe bij den ingang van dit jaar een weer ophalen van die oude roof?

Stel de wedervraag: Waartoe haalde Obadja dat oude zeer op onder Israël?

Was het niet, om Israël te doen beseffen, dat het niet zelf over dat geleden onrecht wrake had te nemen, maar dat die wrake den Heere verbleef? Zelf had Israël zijn triomf van de toekomst te verwachten: *Er zouden heilanden opkomen op den berg Sion, en het Koninkrijk zou des Heeren zijn.*

En tevens, want dat ligt er ook in, om Israël af te manen, dat het niet, door pijn van het oude zeer geprikkeld, zelf vervallen zou in gelijke zonde, als waaronder het van den kant zijner broederen eens zoo bitterlijk leed.

Edom had een broederband aan Israël, maar dan ook wederkeerig Israël een broederband aan Ezau; en ook voor Israël moest, tegenover elken gemeenschappelijken wederpartijder, die band des bloeds heilig zijn.

En zoo nu ook hier.

Zij die met ons eenzelfde Waarheid belijden, hebben ons overgegeven, en met hunne en onze vijanden tegen ons de handen ineengeslagen. Dat was *hun* kwaad. Maar even schuldig zouden wij staan, zoo wij op onze beurt in *hun* leed ons vermaakten, en den broederband verloochenden zooals zij.

Nu is de verleiding daartoe nog op verre na niet van ons geweken.

De toon, over en weder, blijft nog zoo vaak scherp en bitter. En zelfs waar wij de eersten waren, om ter wille van Gods Waarheid, en tot heil van land en volk, er op aan te dringen, dat men de kleine kracht niet verbrokkelen zou, maar, met terzijzetting van wat op het oogenblik toch niet viel te vereffenen, althans voor het gemeenschappelijk pand weer als broederen saâm zou opkomen, ving het oor soms een toon op, die van hoongelach niet veel verschilde.

Billijkheden blijven uit.

Van een hoogere liefde, die alle breuke overspant, merkt ge zoo weinig. Zelfs de loochenaar van Christus wordt vriendelijk bejegend, vergeleken bij den toon waarop men over ons heen valt.

Op elk krasje in uw pantser wordt met een vergrootglas gewezen.

Askalon en Gaza's taal blijft van zoo veler lippen in die van ons gescheiden kringen uitgaan.

Gelukkige uitzonderingen zijn er. Beter voorteekenen vielen waar te nemen. Beginselen van een betere toekomst ontbreken niet. Maar de *algemeene toon* blijft toch aan elk droppelken van hooger broederliefde gespeend.

En onderwijl blijven wij ook menschen. Vatbaar voor opwelling van hartstocht. Licht te prikkelen tot even zondige gezindheid.

En zulks te meer, naarmate onze welstand steeds wast, en de gesteldheid van wie ons hielpen benauwen, al gewrongener wordt.

Vandaar ons als met den vinger wijzen op Obadja's Godspraak.

Alle verleiding om in gelijke zonde te vervallen, moet in den Naam des Heeren door ons weerstaan.

De broederband mag nooit, mag onder geen omstandigheid, verloochend, en al mogen we op kerkelijk terrein voor deze broederen geen ure met onderwerping wijken, toch zullen we steeds indachtig blijven hetgeen ons met hen, en hen met ons, in de bange worsteling der geesten verbindt.

Ook zij, al is het op paden die de onze niet kunnen zijn, zijn met ons dragers van dezelfde heilige panden, die onze God hun en ons heeft toevertrouwd.

Kerkelijk gescheiden, pleiten we toch beiderzijds onder ons volk voor dezelfde heilige tradities, die ons van de vaderen zijn overgeleverd.

Het is Gods heilige Souvereiniteit in het rijk der natuur en in het rijk der genade, die hun en ons op het harte weegt.

Waar men van alle kant aan het Woord onzes Gods rafelt, zijn zij het, die met ons de banier van dat heilig Woord nog onbesmet en ongekrenkt omhoog heffen.

En, dezer dingen indachtig, zult ge de broederliefde in u opwekken, den broedernijd in u blusschen, onderdrukken alle leedvermaak, en uw kracht alleen daarin zoeken, dat ge uw eigen kerkelijk leven met eere voor God en menschen laat uitkomen, uw offervaardigheid verdubbelt, steeds dieper in Gods Waarheid indringt, en in het leven optreedt met geestelijke veerkracht en heiligen moed.

En die veerkracht, dien heiligen moed zult ge niet het minst daarin betoonen, dat ge kleinzielige vitterij veracht; u door den toon van den smaad niet deren laat; toont te kunnen liefhebben ook wie u liefde weigert; en uw gedragslijn beheerschen laat niet door de bitterheid u aangedaan, maar door het hooge doel, dat u wenkt.

In elke andere gedraging schuilt voor uzelven *zedelijke vederlaag*.

En daarentegen aldus Gods heilige ordinantie van den broederband volgende, wint ge nu reeds in zedelijke veerkracht, en wacht de triomf des Geestes u bij den eindpaal op.

Binnen den kring van het heilige is alle geschil den ernst van het doorstrijden waard, maar wie strijdt door de broederliefde te verzaken, bant zichzelf uit dien heiligen kring.

Nota Bene.

Het Register op *E Voto* is dezer dagen afgezonden, of wordt afgezonden aan alle inteekenaren die den bepaalden prijs van *f* 0.75 per exemplaar ten volle aan het Bureel van de *Heraut* voldaan hebben.

Zij, die of nog niet betaalden, of niet den vollen prijs, worden hiermede aangemaand, ten spoedigste te betalen of bij te betalen, opdat ook aan hen de bestelde exemplaren franco kunnen toegezonden worden.

Amsterdam, 31 Dec. 1897.

Amerikaansche vrienden.

Een steeds klimmend genot is ons de correspondentie, waarmede vrienden uit Amerika ons ook nu weer, naar aanleiding van ons artikel over den „prijs der vrijheid" keer op keer verrassen.

Financieel hebben we alleen deze kleine bedenking, dat zoo velen bijna regelmatig hun brieven te laag frankeeren, zoodat hier strafporto, dat is *dubbel* port, voor hun brieven moet betaald worden. Dat maakt *f* 0.25 voor een gewonen, en *f* 0.50 voor een wat zwaarder brief. Weggegooid geld natuurlijk! En daar dit nu blijkbaar ligt aan onbekendheid met de porto's naar Holland, zal men het ons niet euvel duiden, zoo we hier een enkel maal de aandacht op vestigen. Niet allen, maar toch velen merkten hier niet op, en het kan daarom goed zijn, eens te zeggen, wat er van aan was.

Doch hoofdzaak is ons de opmerking, die ons ditmaal van meer dan één zijde toekwam, dat we het leven van de kerken in Amerika in te gunstig licht hebben geplaatst. Wel toch weersprak men niet, wat we schreven, maar wijst er ons toch op, dat er zooveel misbruik insloop, en dat het godsdienstig leven in Amerika den laatsten tijd eer achter- dan vooruitgaat.

We zullen zoo spoedig mogelijk het stuk van Bryce, waarop we ons beriepen, opnemen, en dan zal men zien, dat hij met kennis van zaken en niets dan waarheid, en dat als ooggetuige, sprak.

Maar wat er aan misstanden in de vrije kerken van Amerika insloop en steeds meer insluipt, heeft gansch andere oorzaak, en ligt aan de onbegrijpelijke verwaarloozing van het Gereformeerde kerkrecht.

Het Methodisme en Pietisme beide staan hier schuldig.

In practisch Christelijke werkzaamheid heeft men afleiding gezocht voor de kerkelijke moeielijkheden en leerstellige verschillen, en dat wreekte zich.

Zeker, gezellig en prettig wonen in ons huis is hoofdzaak, mits ge u vooraf verzekerd hebt, dat de *fundamenten* vast liggen en dat het gebouw naar goede bouworde is opgetrokken.

En dat laatste nu heeft men in Amerika te veel verzuimd.

Men meende, dat deed er niet zoo toe. Op de belijdenis als het fundament der kerk behoefde zoo nauw niet gelet te worden, en op het kerkrecht dat de structuur der kerk bepaalde, behoefde zoo nauw niet te worden gezien.

Vandaar allerlei misstand. Allerlei collegiaal insluipsel. De kerk opgaande in een gewone vereeniging.

Dit nu heeft met het beginsel van de vrije kerk *niets* uitstaande, valt er geheel buiten, en is ten deze een geheel andere fout.

Wat dan ook voor de broederen in Amerika te doen staat, is niet, dat ze de vrijheid gaan inbinden en gaan hunkeren naar staatstraktementen, die ze toch niet krijgen zouden, maar dat ze zich meer dan dusver rekenschap gaan geven van hun Calvinistisch levensbeginsel, van de belijdenis, die uit dit beginsel volgt, en van den kerkelijken bouw, die daarbij hoort.

Kunstmatig vordert men hierin niets. Uit de beginselen moet de zuivering en sterking van het leven der kerken komen. En zoodra men maar den moed heeft, om te breken met de halfslachtige theologie, die uit Duitschland overwoei, en terugkeert tot het geloofsleven en de geloofsbelijdenis der vaderen, zal ook hier vreugde komen voor asch, en het kerkelijk leven zijn oude kracht hernieuwen.

En dit nu gaat wel niet opeens. Daartoe is het kwaad der verslapping te diep in en te ver doorgedrongen.

Maar juist in den moed om dit *langdurige* werk op zich te nemen, spreekt de veerkracht des geloofs.

Er is tweeerlei vrijheid van kerk.

De één, die, echt Pelagiaansch, de willekeur van den mensch, hij zij dan predikant of leek, tot heerschappij in het kerkelijk leven verheft. En die vrijheid moet weerstaan en uitgebannen.

De andere is de vrijheid der kerk, die aan elke macht buiten Christus zeggingschap in Christus' kerk ontzegt, opdat hij alleen door zijn Woord in zijn kerk heersche, en die vrijheid moet met alle kracht gezocht, maar dan ook gebonden blijven aan de onderwerping *aan zijn Woord*.

Advies in zake de kerkelijke administratie.

In de Kerken, wier beheer sedert 1887 door eene Vereeniging „de Kerkelijke Kas" gevoerd is, begint men al meer in te zien, dat het tijd is, die Vereeniging weer te doen verdwijnen. Indertijd was zij noodig, ter wille van de rechtszekerheid der kerkelijke goederen. Maar sedert 1892 kan die reden geacht worden vervallen te zijn. En dan is er ook geen grond meer, om de kerkelijke administratie bij voortduring aan eene niet-kerkelijke Vereeniging op te dragen. Er kan dan weer gehandeld worden naar den algemeenen regel, dat elke administratie haar eigen karakter moet dragen, en dat eene kerkelijke administratie dus ook moet gevoerd worden in een kerkelijken vorm en onder kerkelijken naam.

Waar men dit nu in practijk wenscht te brengen, komt de vraag, hoe dat kan. En dan zijn er blijkbaar vele Kerken, die te dien aanzien wel eenige inlichting noodig hebben. In den laatsten tijd althans komt van onderscheidene plaatsen telkens eene vraag om zoodanige inlichting. En daar het moeielijk aangaat, zulke brieven telkens afzonderlijk te beantwoorden, volge hier voor die allen tezamen eene korte aanwijzing, die den gang van zaken, om tot het gewenschte doel te komen, genoegzaam beschrijft.

De eerste stap kan gedaan worden, hetzij door den Kerkeraad, hetzij door het bestuur der Vereeniging „de Kerkelijke Kas". Maar een verkeerde schijn, of een ongewenschte indruk, wordt zeker het best voorkomen, wanneer het dit bestuur is, dat de zaak aanhangig maakt.

Dit bestuur dan besluit, aan den Kerkeraad in overweging te geven, de administratie der kerkelijke goederen, fondsen en inkomsten, welke sedert eenige jaren door de Vereeniging „de Kerkelijke Kas" ten dienste van den Kerkeraad gevoerd werd, van nu af in alle opzichten, en dus ook in formeelen zin, kerkelijk te maken.

De Kerkeraad, zulk een schrijven ontvangen hebbende, besluit, het daarin vervatte voorstel aan te nemen, en hiervan aan voornoemd bestuur bericht te zenden.

En daarna nemen de beide colleges, elk afzonderlijk, de volgende besluiten.

De Kerkeraad besluit in zijne vergadering:

1°. De administratie van de kerkelijke goederen, fondsen en inkomsten, welke hier sedert eenige jaren, met goedvinden van den Kerkeraad, door de Vereeniging „de Kerkelijke Kas" gevoerd is, zal voortaan in alle opzichten, en dus ook in formeelen zin, kerkelijk zijn; met bepaling, dat dit besluit zal in werking treden op den dag, waarop de genoemde administratie aan den Kerkeraad wordt overgedragen, en dat van dien tijd af de volgende regeling daarvoor gelden zal:

> Hier moet nu worden opgenomen de door den Kerkeraad vast te stellen „Regeling van het beheer van de goederen, fondsen en inkomsten der Gereformeerde Kerk te. . . . ." Een model voor zulke regeling, ontworpen door de HH. De Savornin Lohman, Rutgers, Wagenaar en Wielenga, is in Juli 1893 aan alle de Gereformeerde Kerken hier te lande toegezonden, en moet dus in het archief van iedere Kerk voorhanden zijn; terwijl het ook is afgedrukt in de Acta der Generale Synode te Dordrecht van 1893, blz. 135—138. Intusschen is natuurlijk niemand aan dat model gebonden; en waar men het gebruiken wil, kunnen plaatselijke omstandigheden soms ook eenige wijziging noodig of wenschelijk maken.

2°. De Commissie van beheer, die als zoodanig optreedt zoodra de kerkelijke administratie door het bestuur van de Vereeniging „de Kerkelijke Kas" aan den Kerkeraad wordt overgedragen, zal bij haar optreden bestaan uit dezelfde personen, die alsdan dat bestuur uitmaken; met bepaling dat deze in de Commissie zullen aftreden naar dezelfde volgorde, als waarin zij voor de aftreding uit genoemd bestuur aan de orde waren.

> Natuurlijk kan de Kerkeraad voor de Commissie van beheer ook wel andere personen kiezen. Maar de zaak loopt verreweg het gemakkelijkst, wanneer men dezelfde personen neemt, als die het beheer toch reeds voerden.

3°. Zoodra het bestuur van de Vereeniging „de Kerkelijke Kas" met zijne voorbereidende maatregelen gereed is, zal er eene samenkomst gehouden worden van den Kerkeraad met dit bestuur, in tegenwoordigheid van een notaris, ten einde alle vaste goederen, die op naam dier Vereeniging staan, bij notarieele acte te doen overschrijven ten name van de Gereformeerde Kerk te . . . . Terzelfder tijd zullen alle roerende goederen, die in het bezit dier Vereeniging zijn, door den Kerkeraad voor de gemeente worden overgenomen. En desgelijks de geheele kerkelijke administratie, met alle daarbij behoorende boeken, bescheiden, kasgelden, enz. Waarna al het aldus overgenomene terstond door den Kerkeraad wordt toevertrouwd aan de door hem benoemde en alsdan in functie tredende Commissie van beheer.

> Wanneer het houden eener samenkomst van den Kerkeraad met het bestuur van de Vereeniging „de Kerkelijke Kas," wegens de talrijkheid van die colleges, of om andere redenen, te bezwaarlijk is, moeten zij door gevolmachtigden handelen, en dus in hunne besluiten aan bepaald aangewezen personen eene volmacht geven. Hieromtrent kan de notaris natuurlijk de noodige inlichting geven. En indien deze zelf met betrekking tot de vereischte acte soms nog vragen te doen heeft, zullen zijne ambtgenooten, die reeds soortgelijke acten passeerden, b. v. de heer G. Ruijs te Amsterdam, hem zonder twijfel gaarne inlichten.

4°. Aangezien met de goederen van de Vereeniging „de Kerkelijke Kas" ook de daarop rustende schuld moet medegaan, zal die schuld, met alle daaruit voortvloeiende geldelijke verplichtingen, tegelijk met de goederen door den Kerkeraad worden overgenomen ten name van de Gereformeerde Kerk te . . .

> Hoe dit besluit misschien nader te formuleeren is, en in ieder geval hoe het moet worden uitgevoerd, hangt geheel af van den aard der schuld (hypotheek, onderhandsche obligatie, leening door obligatie aan toonder, enz.) Bij obligatiën zal dit wel altijd moeten geschieden door verwisseling van de oude stukken tegen nieuwe. Ook moet natuurlijk de schuldeischer zulke nominale verandering van schuldenaar goedvinden. In den regel zal dit wel geen bezwaar ontmoeten, daar toch feitelijk de schuldenaar geheel dezelfde blijft, en de naamsverandering zelfs ten goede komt aan de soliditeit der schuldbekentenis. Maar voor zoover bezwaar wordt gemaakt, moet gezorgd worden, dat de schuld